

POROČILO O DELU SED

Od marca do oktobra 2013

Petega marca 2013 je bilo na volilnem zboru članov v Slovenskem šolskem muzeju izvoljeno novo vodstvo SED. Ker je izvolitev sovpadala s prijavo novega obdobja programskega sofinanciranja s strani Ministrstva za kulturo, so nov Izvršni odbor SED in nosilci nekaterih programskih dejavnosti takoj pripravili program, v katerem so dejavnosti društva skušali čim bolj razporediti skozi celotno koledarsko leto. Predvideni program je bil skoraj v celoti izveden, za kar se je treba zahvaliti tako članom društva, ki aktivnosti pripravljajo, kot tudi tistim, ki se jih udeležujejo. Obiskanost aktivnosti daje društvu zagon za delo in potrjuje, da je društvo pomemben dejavnik v slovenski etnologiji.

Marec

Zbor članov SED je bil 5. marca v Slovenskem šolskem muzeju (več v: Volilni zbor ... 2013: 196–197). Med 11. in 15. marcem so organizatorji – filme je izbral in program oblikoval dr. Naško Križnar s pomočjo Nadje Valentinčič Furlan – pripravili Dneve etnografskega filma. V redni program so uvrstili 26 filmov, v študentski pa 14 (več v: Križnar 2013: 148–149). Trinajstega marca je v okviru DEF potekal etnološki večer, ki je sledil predvajanju filma *Divji spomin* (avtorja Zachary Stuart in Kelly Thomson). Dr. Borut Telban je v diskusiji o filmu izhajal iz naslednjega izhodišča: »Če je bilo pisanje dnevnika za Malinowskega neke vrste samoterapija in samoanaliza, je objava med antropologi sprožila pravi škandal« (več v: Telban 2013: 200–202).

April

Dvajsetega aprila smo se odpravili na strokovno ekskurzijo v Kostanjevico na Krki in Krško. Dr. Helena Rožman nam je predstavila Galerijo Božidar Jakac in nekatere slikarske in kiparske zbirke v prostorih nekdanjega cistercijskega samostana (Fons Beate Mariae). Seznanila nas je z obsežnimi obnovitvenimi in rekonstrukcijskimi posegi na cistercijskem samostanu in v cerkvi ob samostanu, spoznali pa smo tudi dediščino starega mestnega jedra Kostanjevice na Krki. Skoz Mestni muzej Krško in Valvasorjevo hišo nas je popeljala Alenka Černelič Krošelj (več v: Rožman in Černelič Krošelj 2013: 202–203).

Maj

Enajstega maja smo se najprej odpravili na strokovno ekskurzijo Delovne skupine za ljubitelje etnologije po Krasu. Strokovna ekskurzija se je nadaljevala v etnološki večer s prejemnicami Murkovih priznanj za leto 2012. Dr. Ivanka Počkar (Posavski muzej Brežice), mag. Tita Porenta (Muzeji radovljiske občine – Mestni muzej Radovljica), Martina Piko-Rustia (Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik) in Alenka Černelič Krošelj (Mestni muzej Krško) so pripovedovale začetkih svojih strokovnih poti, prvih zaposlitvah ter sedanjem delu, izzivih in težavah, s katerimi se soočajo, in vpetosti v delo v različnih institucijah. Pogovor sta oblikovala in vodila mlada kolega Ana Beno in Tadej Pungartnik (več v: Smole idr.: 204–205).

Tridesetega maja smo pripravili okroglo mizo Aktualno: Zaposlovanje. Vodili sta jo Ana Bezek in Alenka Černelič Krošelj. Udeleženci so se ukvarjali z vzroki za težjo zaposljivost, s potrebami in pričakovanji delodajalcev, s potmi do samozaposlitve in njenim pomenom v humanistiki, z načrti države z zaposlovanjem humanistov ipd. (o okrogli mizi v pričujoči številki *Glasnika SED* poročata Ana Bezek in Alenka Černelič Krošelj).

Junij

Prvega junija smo odšli na mednarodno strokovno ekskurzijo v Benečijo. Pripravila in vodila jo je dr. Mojca Ravnik. Slovensko etnološko društvo je leta 2012 Murkovi listini podelilo uredništva *Novega Matajurja* in *Doma* iz Čedad, in sicer za kakovostno vsebino časopisov, izjemno pomembnih za poznavanje in raziskovanje kulture in načina življenja v Videmski pokrajini. Da bi še več izvedeli o njihovem delu, načrtih in položaju, smo, med drugim, obiskali obe uredništvi (o ekskurziji v pričujoči številki *Glasnika SED* poroča Mojca Ravnik).

Junjski etnološki večer (19. 6.) nas je popeljal med teorije o staroselcih na Slovenskem. Vprašanja izvora Slovencev so lahko nov izziv za raziskovalce – etnologe, da ponovno obudijo področje, s katerim se je slovenska etnologija ukvarjala že ob svojih začetkih. Dr. Duša Krnel Umek, nekdanja predsednica SED, je predstavila svoje lastne raziskave in osebne poglede na omenjeno vsebino, pogovor pa je vodila Alenka Čas (o etnološkem večeru v pričujoči številki *Glasnika SED* poroča Anja Serec Hodžar).

Julij

Izšla je prva dvojna številka *Glasnika SED* 53/1, 2, 2013.

Avgust

V letošnjem poletju smo v sklopu projektov Delovne skupine za ljubitelje etnologije pri Slovenskem etnološkem društvu in Etnološke zbirke Palčava šiša s sodelovanjem Muzeja Ribnica, Muzejskega društva Ribnica in Turističnega društva Loški potok organizirali delavnico, v kateri smo pomagali urediti še eno od etnografskih zbirk na njihovem območju, tokrat na meji poselitve kočevskih Nemcev (o delavnici v pričujoči številki *Glasnika SED* poroča Tanja Kovačič).

September

Enaindvajsetega septembra smo na strokovni ekskurziji v Prlekiji odkrili spominsko ploščo Stanku Vrazu (o ekskurziji v pričujoči številki *Glasnika SED* poročata Anja Serec Hodžar in Jelka Pšajd). Slavnostni govornik ob odkritju spominske plošče je bil dr. Marko Terseglav, njegov govor objavljamo v nadaljevanju Društvenih strani *Glasnika SED*. Devetindvajsetega septembra sta dr. Helena Rožman in Alenka Černelič Krošelj v Krškem pripravili Malo šolo etnologije (o delavnici v pričujoči številki *Glasnika SED* poročata Helena Rožman in Alenka Černelič Krošelj).

* Anja Serec Hodžar, univ. dipl. etnol. in kult. antrop., strokovna sodelavka, Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU. 1000 Ljubljana, Novi trg 2, E-naslov: AHodzar@zrc-sazu.si

Oktober

Strokovna ekskurzija, 5. oktobra, po Tematski poti Na svoji zemlji je bila uvodni dogodek posveta *Interpretacije kulturne dediščine*, ki ga je Slovensko etnološko društvo pripravilo 18. in 19. oktobra v Ljubljani (o ekskurziji v pričujoči številki *Glasnika SED* poroča Nadja Valentinčič Furlan).

Posvet *Interpretacije kulturne dediščine* je potekal v Slovenskem etnografskem muzeju. Na njem je v petih tematskih sklopih sodelovalo 23 referentov, sedem primerov interpretacije kulturne dediščine v praksi pa je bilo predstavljenih na plakatih. V obeh dneh se je posveta udeležilo 88 udeležencev (o posvetu v pričujoči številki *Glasnika SED* poroča Anja Serec Hodžar). Glavne sklepe posveta objavljamo v nadaljevanju Društvenih strani.

Med marcem in oktobrom 2013 se je Izvršni odbor SED sestel na šestih rednih sejah. Zapisniki sej so bili redno posredovani predsednici Nadzornega odbora SED.

Literatura

KRIŽNAR, Naško: Dnevi etnografskega filma 2013: Mednarodni festival, Ljubljana, 12.–15. marec 2013. *Glasnik SED* 53/1, 2, 2013, 148–149.

ROŽMAN, Helena in Alenka Černelič Krošelj: Strokovna ekskurzija v Kostanjevcu na Krki in Krško. *Glasnik SED* 53/1, 2, 2013, 202–203.

SMOLE, Marko idr.: Strokovna ekskurzija po Krasu in etnološki večer s premijicami Murkovih priznanj 2012. *Glasnik SED* 53/1, 2, 2013, 204–205.

TELBAN, Borut: »Divji spomin« in Bronislaw Malinowski: Etnološki večer na DEF ob filmu Zacharyja Stuarta in Kelly Thomson. *Glasnik SED* 53/1, 2, 2013, 200–202.

Volilni zbor članov SED: Ljubljana, 5. marec 2013. *Glasnik SED* 53/1, 2, 2013, 196–197.

EKSKURZIJA SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA V BENEČIJO

Slovensko etnološko društvo je leta 2012 uredništvoma *Novega Matajurja* in *Doma* iz Čedadu za kakovostno vsebino časopisov, ki sta za poznavanje in raziskovanje kulture in načina življenja v Videmski pokrajini izredno pomembna in dragocena, podelilo Murkovi listini (besedili utemeljitev sta bili objavljeni v *Glasniku SED* 2012). V obeh utemeljitvah je bilo tudi rečeno, da bi si oba časopisa zaslužila etnološko bibliografijo in da bi morala za to poskrbeti slovenska etnologija. Že takrat smo se namenili, da bomo obe uredništvu kmalu tudi obiskali, da bi bolje spoznali njune sodelavce, njihovo delo in načrte in se vsaj okvirno pogovorili tudi o tem, kdo in kako bi se lahko lotil tega dela. Tako smo 1. junija 2013 priredili ekskurzijo v Benečijo, ki je imela več vsebinskih poudarkov: obisk uredništev *Doma* in *Novega Matajurja* in sedeža Društva Ivan Trinko v Čedadu; obisk Inštituta za slovensko kulturo v Špetru; srečanje z gospodom Božom Zuanello, župnikom v Tarčmunu; obisk doma Planinske družine Benečije na Matajurju; počastitev spomina na monsinjorja Ivana Trinka, duhovnika, pesnika, pisatelja, filozofa in vsestranskega buditelja narodne zavesti ob 150-letnici njegovega rojstva in položitev venca na njegov grob na pokopališču v Tarčmunu.

Prvi postanek je bil v Čedadu, kjer so nas na sedežu Kulturnega društva Ivan Trinko sprejeli Lucia Trusgnach, predsednica društva in urednica *Trinkovega koledarja*, Iole Namor, urednica *Novega Matajurja*, novinarka in publicistka, in *Giorgio Banchig*, urednik *Doma* in raziskovalec zgodovine in kulture Benečije. Sedli smo za mizo, obloženo z njihovimi knjigami, časopisi, zgoščenkami, ki jih večinoma nismo poznali, čeprav so vse zanimive za etnologijo. Pripovedovali so nam o svojem delu in načrtih, ne da bi se posebej ustavljali ob težavah, od finančnih do kadrovskega in drugih, ki jih pestijo in ki jih premagujejo vztrajno in uspešno. V pogovoru so kolegi z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete iz Ljubljane in člani

Izvršnega odbora SED predlagali nekaj konkretnih možnosti za sodelovanje, pri čemer bi imeli najprej pred očmi postopno izdelavo bibliografije, o katere nujnosti smo se vsi strinjali.

Nato smo odšli na Inštitut za slovensko kulturo v Špetru, kjer nas je sprejela Marina Cernetig, sodelavka inštituta in vsestranska kulturna delavka, pridružila pa se nam je tudi Živa Gruden, ravnateljica dvojezične šole. Tudi tu smo si lahko ogledali bogato bero publikacij in zgoščenk. Marina Cernetig je spregovorila o inštitutu, ki promovira, širi in vrednoti jezik, zgodovino in kulturo ter identiteto slovenske skupnosti v Videmski pokrajini, Živa Gruden pa o delu njihove šole in njenih didaktičnih in pedagoških posebnostih, ki jih narekuje po eni strani vse močnejša prevlada italijanščine, po drugi strani pa želja po pouku v slovenskem jeziku, ki jo izpričuje vsako leto višje število vpisanih učencev.

Na kosilu smo bili v gostilni Alla fontana (Pri vodnjaku) v Nokuli ob Nadiži (po beneško Nediži). Lep članek o prijetnem vzdušju v družinski gostilni in domačih jedeh, ki so nam jih postregli, je objavil udeleženec ekskurzije Iztok Ilich (2013).

Po kosilu smo se odpeljali proti Matajurju, kjer nas je pred cerkvijo pričakal gospod Božo Zuanella, župnik v Tarčmunu. Njegovo najbolj znano delo pri nas je knjiga *Gli anni bui della Slavia*, v kateri je prvi osvetlil dejavnost tajnih organizacij v Benečiji in je izšla v slovenskem prevodu Vide Gorjup Posinković pod naslovom *Mračna leta Benečije* (1998). Poglobljeno raziskuje tudi različna področja načina življenja in kulture v Benečiji, njegove objave so za etnologijo teh krajev zelo pomembne. Tudi za pregled njegovega dela bi bila bibliografija, ki smo jo načrtovali z uredništvoma v Čedadu, izredno dobrodošla. Prizadeto nam je pripovedoval o današnjem stanju v Benečiji, njegovi odgovori na naša vprašanja pa so bili prežeti s človeško toplino, z znanjem in modrostjo.

* Dr. Mojca Ravnik, univ. dipl. etnol. in prof. umetn. zgod. 1000 Ljubljana, Celjska 29a, E-naslov: mojca.ravnik@zrc-sazu.si